

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

commissie van redactie

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 17, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

EEN MAN TUSSEN DE MIRTEN

*Ik zag des nachts en ziet, een Man, rijdende op een rood paard, en Hij stond tussen de mirten, die in de diepte waren; en achter Hem waren rode, bruine en witte paarden.
Zacharia 1 : 8*

Zacharia is één van de laatste profeten, die geprofeteerd hebben tegen het volk van het oude verbond. Zijn naam betekent: „De Heere heeft gedacht”.

Welk een rijkdom ligt in die naam opgesloten. Welk een troost, als Gods arme volk daar de toepassing van krijgt. Ja, zo zegt de Heere door de mond van Jesaja: Gij zult van Mij niet vergeten worden. In al hun druk, bekommernis en zorgen, zonden en ellenden te ervaren! Schoon ik arm ben en ellendig, de Heere denkt aan Mij.

Welnu, „de Heere heeft gedacht”. In dat teken staan ook gans het optreden en de profetieën van Zacharia.

Het volk heeft geklaagd in Babel: Wij zien onze tekenen niet. En daar is geen profeet, die weet hoe lang. Voorwaar, dit kon ook wel eens het kenmerk zijn van de kerk, dat alle tekenen van Gods gunst voor hen verborgen zijn. Kortom, dat zij geen kenmerken meer overhouden.

Maar dit, also in het hart gewerkt, is nu om plaats te maken voor een heerlijker, voller en zaliger weldaad, namelijk voor de weldaad van alle weldaden: Christus als schuldovernemende Borg en Koning Zijner duurgelochte kerk.

„Ik zag des nachts”, zo begint de profeet zijn eerste gezicht te vermelden. Zie hier dan ook de reden, waarom men spreekt van de nachtgezichten van Zacharia.

Het was nacht in letterlijke zin, doch ook in figuurlijke en geestelijke zin ten opzichte van de toestand van het oude Israël. Immers, het volk was teruggekeerd uit Babel. Ende Heere had het hart van Kores, de Persiaan, bestierd om het volk vrijheid te geven om stad en tempel te herbouwen. Ja, zelfs heeft hij ze bemoeid daartoe, zodat ze uittrokken in grote menigte en met blijdschap zongen: Als de Heere de gevangenen Sions wederbracht, waren wij gelijk degenen, die dromen. Toen werd onze mond vervuld met lachen en onze tong met gejuich.

Doch de morgenstond na deze nacht is wel gekomen, maar het is nog nacht. Immers, hoewel het volk met volle ijver was begonnen stad en tempel te herbouwen, als de profeet Zacharia optreedt, ligt het werk weer stil. Het ganse leven was ingezonken. Uitwendige tegenwerking van de Samaritanen en daarbij het misgewas van de landman deden de handen des volks slap hangen en benamen hun de moed om verder te gaan aan het aangevangen werk van wederopbouw. Waarom het dan ook uitroept: De tijd om het huis des Heeren te bouwen is nog niet gekomen.

Doch hoewel het volk alles tegen schijnt te zijn en het moedeloos neerzit en daarbij in

ongeloof de handen slap laat hangen, zo blijft de Heere nochtans des ontfermens gedachtig. De betekenis van Zacharia's naam wordt zo heerlijk vervuld in het woord van de dichter:

Hij heeft gedacht aan Zijn genade,
Zijn trouw aan Isrel nooit gekrenkt.

Dit komt Hij dan ook te bevestigen tot troost van het wedergekeerde Sion uit Babel. Maar ook tot troost van de kerk aan alle plaatsen en alle tijden.

Ik zag des nachts en ziet een Man, rijdende op een rood paard. En Hij stond tussen de mirten, die in de diepte waren.

De mirt is een lage boom, een soort sierheester met altijd groene bladeren, en draagt witte bloesems. Veelvuldig komt zij voor in de landen gelegen om de oude wereldzee. Zij groeit en tiert het best in diepten en in dalen, in moerassige en vochtige plaatsen, bij beken en rivieren. Daarom lezen we ook van mirten, die in de diepte waren. Dit mirtenbosje nu stelt ons duidelijk voor het volk van Juda. De tijd van David, Salomo en Hiskia is voorbij. De tijd, dat het met gezag optrad tegen de omwonende grote mogendheden. Het heeft tegenover andere volken geen positie meer van betekenis. Jaren heeft het als balling gewoond in Babel en heeft het smaad en hoon verduurd. Het is Sion, zeide men, niemand vraagt naar haar. Komt, zeide men, laat ons hen uitroeien, dat ze geen volk meer zijn. Ontbloot ze, ontbloot ze, tot de fundamenten toe.

En thans, teruggekeerd uit Babel, zeide men: „Wat zullen deze amechtige Joden?” Doch hoe vergeten, hoe gering en veracht, voor de Heere is dat volk niet verborgen en niet vergeten. Immers, dit onaanzienlijke mirtenbosje in de diepte, als beeld van Gods kerk, vertoont ons: bijzondere en aangename eigenschappen.

In de eerste plaats letten we op de geringheid en laagheid. Zo is het ook met het volk van God. Het ware Sion is in zichzelf laag en gering. Uit zichzelf zijn ze dit niet, dan zijn ze hoog van statuur en gelijken ze veel meer op een welig opschietende doorn en distel. Maar deze laagheid is een vrucht van genade, een vrucht uit God. Hij verandert door wederbarende en onwederstandelijke genade die distelnatuur in die van een mirt. Naar het woord van Jesaja: Voor een doorn zal een denneboom opgaan, en voor een distel een mirt. En het zal de Heere tot een naam en tot een teken zijn, dat niet uitgeroeid zal worden. Het tweede kenmerk van de mirt is, dat zij witte bloesem voortbrengt.

Welk een kostelijk beeld van hetgeen de Heere aan Zijn volk doet. Hij legt op hen, schoon

VAN DE ADMINISTRATIE

Ons verzoek aan onze abonnees om mede te werken tot uitbreiding van het aantal abonnees voor ons blad, heeft een bemoedigend resultaat. Zo ontvingen wij twee nieuwe abonnees uit 's-Gr., 3 uit A., 1 uit E. en D. en een 4-tal uit N.L., terwijl wij uit V. een opgaaf voor een abonnement ontvingen, met de bedoeling dit als een verjaarscadeautje te geven, met de opmerking, die wij gaarne overnemen: een ideetje misschien om door te geven. Mogen deze goede voorbeelden veel navolging vinden. Voorts ontvingen wij aan overbetalingen en giften f 89,—, een bedrag, waarvan wij dankbaar melding maken. En nu ten laatste nog een vriendelijk verzoek: Wie kan mij helpen aan het juiste adres van A. Kok, Kapelstr. 10, Harderwijk, en J. Streef, Beukenlaan 28, Maarn? Van beiden kwam ons blad retour met de mededeling: vertrokken. Ik wacht nu af wie mij hierin kan helpen aan de juiste adressen. Ons blad blijven wij bij den voortduur aanbevelen, zowel in het werven van nieuwe abonnees, als het zenden van een gift, wat velen doen bij het overmaken van het abonnementsgeld. Ons gironummer is 704350 ten name van de administratie „Bewaar het Pand”, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn.

v.d.L.

in zichzelf zwart en walgelijk, het wil van Zijn gerechtigheid en heiligheid. Voorzeker, in haarzelf is de kerk zwart, maar door de toegerekende gerechtigheid van Christus lieflijk. Voorts is de mirt altijd groenend. Groen is de kleur van de hoop en volharding. Die volharding hebben ze niet in zichzelf. Dan zijn ze een wankelend riet. Doch de roeping en de genadegiften Gods zijn onberouwelijk. En daarom lezen we van die mirten in de diepte: Hij groeit zelfs op in ramp en tegenspoed. En Paulus kan getuigen: Door de genade Gods ben ik, dat ik ben. En de kerk bidt:

Verlaat niet wat Uw hand begon,
O Levensbron,
Wil bijstand zenden.

De mirt groeit in de diepte. Op de hoogte zou de kerk verdorren, maar in de laagte daar vloeien de wateren des Geestes. Daar is de bodem vruchtbaar voor geestelijke wasdom. In de diepte leren ze roemen in verdrukkingen. En hoewel hun weg vaak tegen vlees en bloed ingaat, worden ze in de diepte gelouterd en geheiligd. Daar leren ze wat ze aan God hebben.

Tenslotte is dit ook een kenmerk van de mirt, nl. als er op getrapt wordt, dat ze een heerlijke geur verspreidt. Gods kerk wordt veel getrapt en gedrukt: Mijn ziel is moede vanwege de doodslagers. Maar dan juist verspreidt de kerk voor God en voor elkander de heerlijkste geur van nederigheid, lijdzaamheid, ootmoed, zachtmoedigheid.

Door genade bewrocht, mogen zij roemen in de verdrukking en mogen ze ervaren wat God in Christus voor hen is. Niet op de hoogte van voorspoed, maar in de diepte van lijden leerde Asaf: Ik zal geduriglijk bij U zijn. Gij hebt mijn rechterhand gevat, Gij zult mij leiden door Uw raad en daarna in heerlijkheid opnemen.

En wat de Heere in Christus is voor Zijn kerk in diepte van lijden en verdrukking, ja in de diepte van de dood, daarover D.V. in een volgend stuk.

S.

S.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

21.

Als vanzelf dacht de Pelgrim na over hetgeen hij in de berm van de weg naar Sion had gezien en gehoord, en dat was zijn ziel tot droefheid. In de stilte der eenzaamheid werd het hem steeds duidelijker hoe erg het toch wel is niet te volharden in het zoeken van de dingen der eeuwigheid.

Wanneer Gods kinderen terugdenken aan de reis, die al afgelegd is op de weg naar Sion, dan worden zij herinnerd aan de gevallen die zij hebben meegemaakt. Verschillende personen, die een voorname plaats hadden in het kerkelijke leven, zijn lusteloos of moedeloos in slaap gevallen. Met hen gezeten aan de tafel des Verbonds, gediend in het ambt en verkeer onder Gods kinderen, om daarna als het ware spoorloos te verdwijnen. Velen zijn langs de weg van zorgeloosheid gekomen in de dienst der zonde. Gelijk men over een muur op de weg kon komen, is het ook mogelijk er op die wijze af te komen. En dat overdenkt u toch, kind des Heeren, met droefheid in uw hart gelijk als de Pelgrim. Het laat zich beter bewenen wat het is de eeuwige zaligheid te derven, dan het in woorden uit te drukken. Het is een wegzinken in de eeuwige duisternis in het dragen van de wraak des verbonds. Al de beloften van het Evangelie zullen eeuwig getuigen tegen de mens, die niet kwam te volharden in het zoeken van de vervulling.

Hierover wenen de oprechten voor het aangezicht des Heeren en smeken Hem om de verheerlijking van Zijn ontfermende liefde tot bekering. Daar de Pelgrim zo ruim heeft mogen delen in Gods zoete gunst en zalige gemeenschap, beseft hij meer dan ooit hoe vreselijk het is dat niet te kennen en niet te zoeken. Vanuit deze gesteldheid des harten kwam de Pelgrim in aanraking met twee mannen, die over de muur aan de linkerkant van het smalle pad klauterden en naar hem toe kwamen. Als reizigers naar de schone stad Sion zochten zij zijn gezelschap om met hem mee te reizen en te spreken over al het heerlijke, dat daarin gevonden werd.

„Wel, mijn heren — zo sprak de Pelgrim hen aan — waar komt gij vandaan en waar gaat gij heen?” Waarop de twee mannen, waarvan de één Vormelijk en de ander Schijnheilig genaamd werd, antwoordden: „Wij zijn geboortig uit het land Ijdele Eer en gaan heen om te aanbidden op de berg Sion”.

De kennismaking waaruit een scherpe bespreking is voortgekomen, had wat het geestelijke leven betreft, niet de minste diepgang.

Van stad of dorp werd in deze korte kennismaking niet gesproken. Het land van hun geboorte werd het land Ijdele Eer genaamd en dat is een duidelijke benaming van de wereld, die in het boze ligt. Al de burgers van dit land, hetzij jong of oud, rijk of arm, zoeken uit kracht van hun geboorte eer en aanzien. Het zoeken van ijdele eer was dan ook de oorzaak van des mensen val. Uit de ijdele gedachte als God te zullen worden door te eten van de verboden boom, zelf uit te maken wat goed en wat kwaad is, is een wereld vol ijdele eer voortgekomen. Daarmee heeft de mens met opzet de verheerlijking van Gods Naam, het verheven doel der schepping weggevaagd voor zijn hart en leven.

Maar met dat ontoren van de Heere heeft de mens zichzelf gesteld in de schande van de ongerechtigheid. Bij het dalen in het stof der aarde gaat de zondaar, die sterft zoals hij geboren is, voor eeuwig onder in de schande van zijn dwaze zelfverheffing.

In de overtuiging dat al de eer van deze wereld ijdel is, hebben deze mannen het land van hun geboorte verlaten en zijn reizigers geworden naar Sion. De eer als hemelburgers te mogen sterven en aan te zitten met Abraham, Izaak en Jakob, werd nu door deze mannen gezocht.

Inderdaad is de eer van gesteld te mogen worden aan des Heeren rechterhand onuit-

sprekelijk groot. En die eer wordt de oprechten toegezegd met dit woord: „Want die Mij eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht worden”.

Hier staat dus de ijdele eer van een wereldburger tegenover de werkelijke eer van een hemelburger. En nu zoeken deze mannen de eer van opgenomen te worden in Sion. Maar wat daar van Godswege tussen staat, zoeken zij net niet. De eer van opgenomen te zullen worden in de eeuwige heerlijkheid geldt alleen het volk, dat de Heere eert. Hij zegt: „Die Mij eren, zal Ik eren”. Het is de keus van de oprechten de Heere te eren, te verheerlijken en dat kunnen deze mannen niet.

Door te klauteren over de muur hadden deze mannen zich bij de Pelgrim in verdenking gesteld. Door niet te buigen voor de majesteit van het Woord, werd de Heere onteerd, en dat krenkte hem.

„Waarom zijt gij niet binnen gekomen door de poort aan het begin van de weg? Weet gij niet dat: Wie niet ingaat door de deur, maar van elders inklimt, een dief en een moorde-naar is?”

Deze vraag kwam bij de Pelgrim op uit de liefde van zijn hart tot de eer van zijn Heere en tot heil van hun onsterfelijke zielen. En toch is in dit vragen iets richterlijks. Iets dat doet denken aan de grote dag des gericht. Bij het ontmoeten van mensen op een droggrond voor de eeuwigheid, zijn wij verplicht hen te waarschuwen. En wordt dat verzuimd, dan zal hun bloed van onze hand geëist worden in de grote dag des gericht. En zo heeft het leven altijd en in alles een richterlijk bestaan. Het stelt ons voor een grote verantwoordelijkheid.

Het gaan door de enge poort van de waarachtige bekering hebben wij uit liefde tot de majesteit van het recht ter harte te nemen. Uit liefde tot Gods recht hebben wij onze zonden te belijden en te bewenen, de oude mens af te sterven en de nieuwe mens aan te doen door het opstaan in de Heere.

Maar daarvan is in de levensopenbaring van deze mannen geen spoor te vinden. Daaruit blijkt, dat de vernieuwing des harten gemist wordt. In de Schrift wordt ons altijd weer de waarachtige bekering op het hart gebonden, om die te zoeken in de dierbare bearbeiding van Gods Geest. Dat hebben wij niet alleen bij de aanvang, maar ook bij de voortgang nodig.

Wie niet ingaat door de deur, maar van elders inklimt, is een dief. Dat doet ons vragen of een mens dan pas een dief wordt als hij van elders inklimt. Van Adamswege is toch elk mens door zijn geboorte uit hem als een dief op de wereld gekomen? Dat zullen wij allen wel beamen.

Maar nu is er onderscheid in, of gedoeld wordt op het stelen, waardoor de mens in Adam een dief geworden is, een ellendige zondaar, dan wel of het gaat om het stelen, waarmee de mens de zaligheid denkt te verkrijgen. En daar deze mannen over de muur geklommen zijn, hebben zij het vermeende recht van te zijn op deze weg gestolen. Maar nee, de eer van in te gaan in de eeuwige heerlijkheid is door diefstal niet te verkrijgen.

Er zijn helaas heel wat godsdienstige mensen, die het onderscheid, dat er is tussen nemen en aannemen, niet willen erkennen. Daar de goederen van Gods genade, zo redeneren zij, ons uitgestald en aangeboden worden in de prediking van de beloften van het Evangelie, ligt daarin voor ons toch het recht die toe te eigenen en daarop de eeuwige zaligheid te verwachten?

Zeg mij, wanneer ons iemand in het natuurlijke leven iets belooft, hebben wij dan uit kracht van dat beloven het recht van nemen of toeëigenen, of geeft ons dat alleen een recht van vragen om de vervulling van die belofte? Mij dunkt, dat het antwoord op deze vraag voor ons niet moeilijk zal zijn.

Het beloven geeft ons in het natuurlijke leven het recht van vragen om de vervulling van die belofte. En zo wil de Heere er ook om gevraagd worden. Hij alleen kan Zijn beloften in ons hart en leven vervullen.

Wie genoeg heeft aan de belofte, heeft niet het geloof van vader Abraham. Want hij bad en smeekte de Heere bij Zijn altaar om de vervulling van Zijn beloften. En die vervulling was hem tot grote vreugde.

Wie hetgeen beloofd is, neemt, zich toeëigent, bedriegt zich voor de eeuwigheid, daar hij dan zit op een droggrond.

Eerlijk zijn wij, zo het is een smeken om de vervulling van Gods belofte, een smeken om door Zijn Geest geleid te worden door de enge poort. Gekomen aan de voet van het kruis heeft de Pelgrim niets genomen, maar alles aangenomen wat hem van Godswege werd geschonken. Aangenomen heeft hij dat goed in verwondering en aanbidding. Hij kan er mee komen voor Gods aangezicht.

Wanneer deze mannen zeggen, dat zij op reis zijn naar Sion om de Heere te aanbidden, dan klinkt dat wel vroom, maar zij weten niet wat aanbidden is. Hoe kan een mens, als hij leeft van gestolen goed, een biddend leven leven? En zonder een biddend leven kan niemand tot aanbidding komen. Deze mannen moeten terug met de bekentenis, dat zij nog wereldburgers zijn. Al hun godsdienst is niet meer dan vorm en schijn. Terug moeten zij om het van de Heere te begeren door vernieuwing en bekering des harten in te mogen gaan.

A.

R. Kok

Naar de

19.

CATECHISATIE

3. De DUIDELIJKHEID der Heilige Schrift.

Wij hebben stil gestaan bij de genoegzaamheid der Heilige Schrift. Onze Nederlandse Geloofsbelijdenis spreekt ten deze ook duidelijke taal in art. 7, behandelend de volkomenheid der Heilige Schrift.

„Men mag ook gener mensen schriften, hoe heilig zij geweest zijn, gelijk stellen met de Goddelijke Schrifturen, noch de gewoonte met de waarheid Gods (want de waarheid is boven alles) noch de grote menigte, noch de oudheid, noch de successie van tijden of personen, noch de conciliën, decreten of besluiten; want alle mensen zijn uit zichzelf leugenaars en ijdelers dan de ijdelheid zelf”.

Nog een vraag hierover.

Heeft Christus Zich in Zijn bergrede niet gesteld tegen het Oude Testament, wanneer Hij zegt: „Maar Ik zeg u.....”?

Volstrekt niet. Hij gaf geen kritiek op het Oude Testament, maar Hij stelde Zich tegen de „ouden”, dat waren rabbijnen, die het volk lasten en geboden oplegden om te volbrengen, maar het waren geboden van hun eigen inzicht en smaak.

En nu de DUIDELIJKHEID van de Bijbel. De Bijbel is duidelijk in de dingen, die tot zaligheid nodig zijn. Ps. 119 : 105: „Uw Woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad”. 2 Petr. 1 : 19: „En wij hebben het profetische Woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt als op een licht, schijnende in een duistere plaats”.

Maar dezelfde Petrus schrijft toch ook in 3 : 16 dat sommige dingen zwaar zijn om te verstaan.

Vader Hellenbroek geeft een duidelijk antwoord: de waarheid van een zaak kan wel klaar geopenbaard zijn, ofschoon de zaak in zichzelf zwaar om te verstaan blijft, gelijk het is met alle verborgenheden, zoals Gods drie-eenheid, de vereniging van de beide naturen van Christus, enz.

Wanneer echter de Schrift niet door ieder verstaan wordt, is zij dan wel duidelijk?

Ja toch! Want dit niet-verstaan ligt niet aan de Bijbel, maar aan de mens zelf. „Verstaan” is iets anders dan „begrijpen”. De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes

Gods zijn, want het kan ook niet". Om de Schrift te verstaan is nodig een verlicht verstand en een geopend hart, zoals bij Lydia, de purperverkoopster.

Een „natuurlijk mens" kan wel de woorden en de samenhang van de woorden der Heilige Schrift zien, maar de geestelijke zin is voor hem verborgen.

Mag en moet men de Bijbel lezen?

Ongetwijfeld! Joh. 5 : 39: „Onderzoek de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het, die van Mij getuigen".

Maar dit onderzoek moet geschieden: met een biddend hart, eerbiedig, aandachtig.

Gods Geest moet het toepassen en heiligen aan het hart. Smeken we om de noodzakelijke zaligmakende werking van die Geest, welke nodig is bij het Woord!

Voor velen in onze dagen is die werking van Gods Geest in het hart niet meer nodig, want, zo zeggen zij, die werking van Gods Geest is reeds in de Bijbel zelf. Zo misleiden men zich deerlijk voor de eeuwigheid.

4. De NOODZAKELIJKHEID der Heilige Schrift.

De Bijbel is in de eerste plaats noodzakelijk tot zaligheid. Buiten Gods Woord is er geen zaligheid te zoeken en te vinden.

Het is de bekende Dr. A. Kuyper Sr. geweest, die door zijn speculatief en wijsgerig denken kwam tot een tweërlei theologie. De theologie als „wetenschap" en de theologie als kennis Gods. De theologie als wetenschap is voor de „studeerkamer", en als kennis Gods voor de „kansel", voor het hart, voor de eenvoudigen. De theologie als wetenschap heeft tot taak om de in de Heilige Schrift en in de drie formulieren van enigheid zich bevindende „geheimzinnige achtergrond" na te speuren. Zo zocht Kuyper door te dringen tot de eeuwigheid. Hij stelde daarom het uitgangspunt voor zijn dogmatisch denken in de eeuwigheid, in de verkiezing! (Zijn leer van de rechtvaardigmaking van eeuwigheid). Zo kwam hij ook tot

een „veronderstelde wedergeboorte".

Krachtens die „geheimzinnige achtergrond" in de Bijbel stelde Kuyper een „geheimzinnige achtergrond" van de werking des Heiligen Geestes. Vandaar dat Kuyper ook tot de gedachte kwam, dat heidenen zonder het Woord kunnen wedergeboren worden.

Maar we hebben gezien, dat heel deze wijsgerige beschouwing van funeste gevolgen is geworden in de Gereformeerde Kerken.

Ook tegenover de dwalingen in de loop der eeuwen blijkt de noodzakelijkheid van de Schrift. Vooral ten opzichte van de leer van Rome omtrent haar „overleveringen en traditie" als kenbron der waarheid voor de kerk, zoals we reeds bespraken. En ook tegenover de „geestdrijvers", die van „het inwendige licht" uitgaan en zich stellen boven de Schrift.

De noodzakelijkheid der Schrift is betoogd geworden door alle profeten, door Christus en door de apostelen! „Daar staat geschreven".

Hoeveel komt het voor, dat ook Gods volk blijk geeft van onkunde, wat zo schadelijk is voor het geloofsleven.

De kamerling had behoefte aan onderwijs. „En hij zeide: hoe zou ik toch kunnen, zo mij niet iemand onderricht?"

Ik geloof, dat Gods kinderen toch niet boven deze gestalte van de kamerling uitgroeien. Zo ja, dan is dit niet best.

Daarom willen wij onze les over de eigenschappen van de Bijbel besluiten met Ps. 25 : 2. Zij dit eenvoudige, maar altijd weer noodzakelijke psalmvers het uwe en het onze:

Heer', ai maak mij Uwe wegen
Door Uw Woord en Geest bekend.
Leer mij, hoe die zijn gelegen
En waarheen G' Uw treden wendt.
Leid mij in Uw waarheid, leer
IJv'rig mij Uw wet betrachten,
Want Gij zijt mijn heil, o Heer',
'k Blijf U al de dag verwachten.

R'dam-W.

v.L.

het voor dat de kinderen hardop hun gebed doen en vader en moeder enkel voor zichzelf. De vraag kan hier gesteld worden: hebt u dan wel vrijmoedigheid om de leiding in het gebedsleven aan de kinderen te onthouden? Wij oordelen geenszins over de oprechtheid van de bezwaren van sommigen, maar menen toch de eis des Heeren hier het eerst te moeten laten spreken. Betracht het dan in het midden van uw gezin, ziende op wat God zegt en met het stille gebed in uw hart of de Heere dat gebed naar Zijn Woord waar wil maken. Anderen wijzen op hun onbekwaamheid. Zij zijn niet in staat om stichtelijk voor te gaan voor hun gezin. Nu behoeft dit nooit een bezwaar te zijn. 't Gaat allereerst niet om prachtige woorden en goed-lopemde zinnen in het gebed. 't Gevaar van steeds maar hetzelfde zeggen is veel groter. Eenvoudig mogen de noden aan God bekend gemaakt worden, ook weer gemengd met het stille vragen uit het hart of de Heere bekwaamheid wil geven.

Het gebed in de gezinskring wordt trouwens wel door andere gevaren bedreigd.

Allereerst is daar het gevaar van het ijdel verhaal van woorden. Wie weet dat een ander hem hoort bidden, richt zich zo licht meer op de ander dan op de Heere. Zo wordt het gebed een ijdel verhaal van woorden. We proberen het mooi te maken voor degenen, die luisteren. Wie eigen hart heeft leren kennen, zal weten zijn hart niet mee te hebben om recht te bidden.

Dan dreigt hier het gevaar van de sleur-gebeden. Gedachteloos wordt het gebed uitgesproken. Vluchtig worden een aantal steeds weer terugkerende uitdrukkingen opgezegd. Sleur in het godsdienstige leven is erg, maar toch zeker in het bidden. Hier past een dagelijkse strijd om toch met eerbied voor God te naderen en te vragen of alle gedachten en begeerten op Hem gericht mogen zijn. In dit verband is het misschien goed op te merken, dat op zichzelf daarom een formuliergebed niet fout hoeft te zijn. In 't begin zal zo'n gebed een hulpmiddel kunnen zijn, maar laat het dan niet meer zijn. Men zal er naar moeten staan te bidden in eigen woorden. Hoe gebrekkig ook, 't komt er toch vooral op aan dat uit het hart gebeden wordt.

In het gebed in de huiselijke kring gaat het om al de noden van het gezin. De noden van het natuurlijke leven. De noden van het geestelijk leven. Laten de laatste toch niet in het gebed ontbreken. Later kan het soms een diepe indruk achterlaten, als in het gebed van de vader om het eeuwige welzijn van de huisgenoten gesmeekt is.

En dan zijn er bijzondere noden in het gezin. Het gebed aan tafel hoeft niet alle dingen naar voren te laten komen. Het zou afbreuk doen aan de soberheid van dit gebed. Maar een echte priester in het gezin leeft mee in de bijzondere noden en voelt het aan, welke een plaats in dit gebed behoren te hebben. Zo zal bij ziekte en rouw, bij bijzondere beslissingen, bij nationale rampen of gedenkdagen, bij bijzondere gebeurtenissen in Gods kerk het gebed ook verschillend zijn.

Tot het biddend gezinsleven behoort ook het onderwijs in het gebed aan uw kinderen. Vergeet daarbij niet, dat het niet genoeg is toezicht te houden of ze het gebed wel goed gedaan hebben. Gebruiken we de gelegenheden wel om onze kinderen in stilte te vragen of ze ook zelf bidden om een nieuw hart?

Tenslotte: dit alles kan alleen kracht hebben, als we persoonlijk een bidvertrek hebben, waar het gebedsleven beoefend wordt. Daar wordt eigen armoede beleefd en voor God uitgeweend. Daar kan ook menigmaal de klacht gehoord worden, dat het hart zo koud is en niet in staat om te bidden. Daar wordt een geroepen priester in eigen gezin priesteraf, om het gedurig te worden uit Hem, de medelijdende Hogepriester, Die nooit ophoudt voor de Zijnen te bidden. Daar wordt voor het wonder gedankt: „En de Heere liet Zich verbidden", als Hij naar Zijn Woord Zich een verhoerend God bewijst.

D. Slagboom

Gods Woord en het gezin

4

Biddend gezinsleven.

Van Isaac horen we, dat hij de Heere zeer bad in de tegenwoordigheid van zijn huisvrouw. Van de andere aartsvaders, Abraham en Jacob, wordt meer gezegd dan van hem, maar het biddend leven is Isaac niet vreemd. Hij is de drager der belofte. Twintig jaar wordt zijn huwelijksleven met Rebecca zwaar beproefd en lijkt het alsof de belofte niet vervuld wordt. Geen kind wordt geboren. Rebecca is onvruchtbaar. Echter in deze nood komt het gebedsleven van Isaac openbaar. Een worstelend gebedsleven. Een krachtig gebedsleven. Een aanhoudend gebedsleven. Dit gebedsleven heeft bijzondere betekenis met het oog op de Christus. De Geest des Heeren werkt in hem heen naar de komst van de Belofde. Toch spreekt dit gebed ook voor het gezinsleven. Vanuit zijn tent mogen de smekingen opklinken voor het aangezicht des Heeren om een kind. Isaac is daarin ook bidder middenin de noden van zijn gezin. En niet alleen Isaac weet van dit gebed. Ook zijn vrouw. Zij is erbij. Hij bidt in de tegenwoordigheid van zijn huisvrouw. Zelfs al zouden we hier anders vertalen — waarop ook de Statenvertalers in de kanttekeningen gewezen hebben — dan geloof ik nog, dat hij gebeden heeft in haar nabijheid. Sprekend komt hier uit het biddend gezinsleven in de jaren van beproeving voor Isaacs gezin. Later is het helaas wel anders geworden bij het opgroeien van Jacob en Ezau, maar hier staat het als een lichtend getuigenis geschreven.

Het is één van de meest sprekende eigenschappen van het gezin, dat naar Gods Woord zoekt te leven, dat daar het gebed beoefend

wordt in het gezinsverband. Al zouden we geen voorbeelden hebben in Gods Woord van biddende vaders en moeders, dan zouden we het toch niet anders kunnen stellen. Het huis des Heeren, waar op de dag des Heeren Gods Woord beluisterd wordt, is een huis des gebeds. Niet minder behoort dit zo te zijn in de woning waar het gezin samenleeft.

Juist van het gebed kan onder de zegen des Heeren zo'n bijzondere invloed uitgaan. Als het gebed in teerheid en waarheid beoefend wordt, komt meer het hart openbaar. Zonder het profetisch onderwijs uit Gods Woord zal het gezinsleven niet mogen zijn, maar het priesterlijk gebed zal het des te meer indruk verlenen. En meermalen is het gebeurd, dat de herinnering aan het gebed in het gezin van vroeger middel is geweest tot inkeer van hen, die de wereld waren ingegaan.

De roeping tot het gebed is er in de eerste plaats voor het hoofd van het gezin. De vader is van Godswege gesteld om voor te gaan in het gebed aan de tafel. Hij behoort priester te zijn in eigen huis om de noden aan de Heere voor te leggen en de vervulling van Hem af te smeeken. Wie het anders stelt, heeft noch Gods Woord, noch onze vaders mee. Smytegeld zegt het ergens: „Man en vrouw, zij hebben alles gemeen, behalve het gebed; zij zijn nergens in voor elkaar beschaamd, behalve in het gebed...."

Als uit één mond hebben al onze vaders gesproken van de noodzaak van de huiselijke gebeden.

Veel bezwaren zullen hier tegenin gebracht worden. Velen missen de vrijmoedigheid om in hun gezin hardop voor te gaan. Zo komt

Een nauwkeurige wandel

2.

Boston heeft ons nog meer te zeggen. Wij willen weer naar hem luisteren.

Er is een tweevoudige toetssteen voor deze nauwe wandel.

Ten eerste de wet van God, de wet der tien geboden. Dit is de eeuwige regel van gerechtigheid, welke door geen enkele omstandigheid kan worden ontbonden. Wat in onze praktijk hieraan tekortschiet, hetzij ten opzichte van onze plicht aan God, onszelf of onze naaste, is een gebrek in ware nauwgezetheid en is niet aangenaam voor God. Want er is geen wijsheid in wijs te zijn boven hetgeen geschreven is.

De tweede toetssteen is het voorbeeld van Christus. „Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen”, 1 Petr. 2 : 21. Hierin wordt ons de wet van God voor ogen gesteld, opdat wij die te nauwkeuriger mogen opvolgen, zijnde bekrachtigd door het voorbeeld van Christus. Onze Heere Jezus was in Zijn leven het volmaakte voorbeeld van zuivere nauwgezetheid. „Die geen zonde gedaan heeft, en daar is geen bedrog in Zijn mond gevonden”, 1 Petr. 2 : 22. Evenwel werd Hij door een schijnheilig geslacht van wettische mensen beschuldigd niet nauwgezet genoeg te zijn, omdat Hij de overleveringen van de ouderlingen niet aannam, het gezelschap van tollenaars en zondaren niet ontliet, daar Hij goed wilde doen aan hun zielen, en omdat Hij slijk gebruikte op de sabbatdag om des blinden ogen te openen en alzo de zedelijke plicht van het zesde gebod wilde nakomen. Doch in al deze dingen was Hij getrouw aan de wet, waarin Hij wandelde met de grootste nauwgezetheid. Maar de farizeërs waren ontrouw, daar zij van de wet afdwaalden. Alle afwijkers van de wet zijn ontrouw, daar zij onder voorwendsel van gehoorzaamheid zich losmaken van het voorbeeld dat Christus ter navolging gegeven heeft. Hoe dichters wij ons houden bij het voorbeeld van Christus, hoe meer nauwgezet wij zullen leven.

De ware nauwgezetheid komt op verschillende wijzen openbaar.

1. Uit haar eenvormigheid. Wie getrouw is in één, is getrouw in alle. Iemand, die beweert getrouw te zijn in zijn belijdenis, en los in de praktijk, of iemand, die zegt getrouw te zijn in zijn plichten voor God, en nalatig is in zijn plichten jegens mensen, is gruwelijk. Die het waarlijk nauw neemt, zal waken over zijn woorden en gedachten, zowel als over zijn daden. Hij is getrouw in zijn plichten jegens mensen als ouder, kind, meester of dienaar, zowel als in zijn plichten jegens God, als bidden, lezen, overdenken en andere plichten. Hij is getrouw als tussen mens en mens, zowel als in het vasthouden van de waarheid van godsdienstige beginselen.

2. Zij blijkt uit evenredigheid, zodat er evenredigheid is tussen de nauwkeurigheid en het gewicht der zaken. Het verzuim daarvan wordt veroordeeld. „Wee u, gij Schriftgeleerden en farizeërs, gij geveinsden! want gij vertient de munt en de dille en de komijn, en gij laat na het zwaarste der wet, namelijk het oordeel en de barmhartigheid en het geloof. Deze dingen moest men doen en de andere niet nalaten”, Matth. 23 : 23. Afgevijsd goud is ook goud, doch hoe meer gewicht aan goudvijsel, hoe meer de waarde is en hoe groter de zorg daarover moet zijn. Daarom mag geen enkele geopenbaarde waarheid, en geen enkele gebodenplicht verwaarloosd worden. De rede en de godsdienst zeggen dat onze nauwgezetheid moet geregeld zijn naar het gewicht en de waarde van de plicht en de waarheid. Het is even ongerijmd onze ijver bijzonder te tonen in afgeleide waarheden, als te verslappen in onze zorg voor fundamentele waarheden. Het is ongerijmd meer werk te maken van vormelijke plichten, dan van de wezenlijke plichten der godsdienst. Dat staat gelijk met de voeten en benen te beschermen,

en ons hart bloot te geven aan het zwaard van de vijand.

3. De ware nauwgezetheid blijkt uit de Evangelie-geest waarin zij wordt beleefd. De oprechte nauwe gehoorzaamheid vloeit voort uit geloof in Christus in het hart. Zo iemand nauwkeurig is in zijn wandel, leeft hij alsof hij de hemel kan verdienen door zijn gehoorzaamheid. Evenwel vertrouwt hij er niet op, zo min alsof God die plichten niet van hem had geëist. Daarom is ware nauwgezetheid altijd in gezelschap van een Evangelische gesteldheid van de ziel. De mens is daardoor bezorgd zowel over de heiligheid van de eer van de wet, als over de genade van het evangelie. De nauwe gehoorzaamheid is versierd met zelfverloochening, nederigheid, zachtmoedigheid, liefde tot God en liefde tot de naasten, met goedwilligheid en weldadigheid omtrent zijn mede-schepselen.

Tot zover Boston. De psalmist getuigt: „Hoe lief heb ik Uw wet! Zij is mijn betrachting de ganse dag”, Psalm 119 : 97.

Boston spreekt ook nog over de rechtmatigheid en de noodzakelijkheid van een nauwe wandel. Doch hierover D.V. later.

B.

Boekbespreking

DE RUSTDAGVIERING, EEN GODDELIJKE INSTELLING. Uitgave van de Nederlandse Vereniging tot bevordering van de zondagsrust en de zondagsheiliging, gevestigd te Ede.

Dit is een brochure, die handelt over de oorsprong van de rustdag, historische ontwikkeling, ernstige crisis, moderne opvattingen, de glijdende werkweek, veront-rustende koerswijziging van de Gereformeerde Kerken, het hart van de rustdag, geen tweërlei maatstaf, geestelijk verval, de toekomstige dag des Heeren, en eindigt met een woord van Dr. Owen over de ware rustdagbeleving van Gods kinderen.

Wij verheugen ons over de verschijning van deze brochure en bevelen de lezing van harte aan. Nu er van vele kanten aanvallen op de rustdag gedaan worden, is het van te meer belang te weten welke waarde de dag des Heeren heeft.

JAARVERSLAG VAN BOVENGENOEMDE VERENIGING.

Het jaar 1966 was nog niet ten einde, toen we dit verslag ontvingen, wel een bewijs van de activiteit van het bestuur en zijn medewerkers. Alleen komt de vraag op of in de tweede helft van december geen activiteiten worden ontplooid. Het verslag bevat een ten geleide van de voorzitter, Ds. J. van Prooijen, en laat verder zien wat er in de loop van het jaar is verricht. Dat is heel wat. Wij noemen van de onderwerpen, die we achterin het verslag vinden: de christelijke vakbeweging in gewetensnood, synodale oplossing van de gewetensnood, invoering zondagsarbeid in de papierindustrie, internationale vakbeurs Intercontex te Amsterdam, huishoudelijke voorlichtingstentoonstelling „Utrecht 1966”, N.V. Nederlandse Gasunie, binnenvaart en zondagsrust, van doorbraak tot afbraak?, sport op zondag, adressen aan overheidsinstanties en tenslotte sportmanifestaties en tentoonstellingen.

De Heere moge de arbeid van deze vereniging zegenen.

Ds. H. Veldkamp: DE BALLING VAN DE KABEROE, over het boek Ezechiël, 3e ongewijzigde druk.

Idem: DE ZOON VAN BEERI, over het boek Hosea, 3e ongewijzigde druk. Uitgaven van T. Wever te Franeker.

Het bijbelboek Ezechiël bevat veel, wat wij niet gemakkelijk verstaan, zodat de rijke inhoud daarvan ons bij het lezen voorbijgaat. We komen al in het eerste hoofdstuk in aanraking met een wonderlijk visioen, dat wij niet begrijpen, wanneer ons de verklaring ontbreekt. En dat geldt van veel meer, wat we verder in dit boek lezen. Ds. Veldkamp was een uitnemend schriftverklaarder. Hij behandelt in korte stukken van 5 of 6 bladzijden, waarbij hij zijn uitgangspunt in een bepaald vers neemt, het gehele bijbelboek. Daardoor wordt ons veel duidelijk, wat tevoren onverklaarbaar scheen. Wie eenmaal begonnen is met dit werk, wordt er toe gedrongen er nader kennis mee te maken. Het boek Ezechiël bevat veel onderwijs voor de kerk des Heeren. Wij kunnen hier ook verwijzen naar de bijdragen over Ezechiël, die nu en dan in dit blad voorkomen.

Het boek van Ds. Veldkamp is een voortreffelijk werk. Hiermee is het laatste woord nog niet gezegd, maar het is wel een belangrijke bijdrage tot het verstaan van het boek Ezechiël.

Ook over het werk: De Zoon van Beeri kan veel goeds worden gezegd. De schrijver tekent ons de profeet Hosea en zijn arbeid op een treffende wijze. In hoofdstuk 1 : 2 lezen we al: De Heere danzeldet tot Hosea: Ga heen, neem u een vrouw der hoererijen en kinderen der hoererijen, want het land hoereert ganselijk van achter de Heere. Veldkamp denkt hierbij aan een werkelijk huwelijk en maakt zijn mening wel aannemelijk. Op schone wijze brengt hij alles in verband met de verhouding tussen de Heere en Zijn volk.

Ook in dit boek staat veel goeds. Veldkamp laat ons de dingen zien. Wij kunnen dit werk aanbevelen als een belangrijke bijdrage tot verklaring van het boek Hosea. De uitgever zorgde voor een keurig gewaad, zoals we van hem gewoon zijn. Het eerste boek telt 394 blz. en kost gebonden f 15,-, het 2e telt 211 blz. en kost gebonden f 8,90.

Er zijn nog vele andere werken van Ds. Veldkamp bij Wever verschenen, die wij hier in het kort laten volgen. Van reformatie tot deportatie, over Jeremia f 24,50. Die knopen ontbindt, over Daniël f 6,90. De Boer uit Tekoa, over Amos f 8,90. Het gezicht van Obadja f 3,50. De twee getuigen, Haggai en Zacharia f 8,90. De dag van de Zoon des mensen, over de tekenen der tijden f 3,90. Dubieuze posten, figuren uit de Bijbel f 6,90. Kerk-gangers, figuren uit de Bijbel f 2,50. Moeders in de Bijbel f 5,90. In deschemering van Christus' wederkomst, over 1 Thess. f 8,90. Uw huis- en tempelzangen, parafraze van het boek der Psalmen f 9,50. Zondagskinderen, kanttekeningen bij de Heidelbergse Catechismus f 24,50.

TJEDWINNING door Willem Teelinck.

Uitgave van W. A. de Groot te Goudriaan.

Dit werkje werd voor het eerst uitgegeven in 1629. De volledige titel luidt: Tijdwinning, Christelijke aanmaningen, zuchtingen en voornemens ener Christelijke ziel tot God, voorgevallen binnen de eerste maand van het lopende jaar 1629 door Willem Teelinck, in zijn leven Dienaar des H. Evangelies te Middelburg in Zeeland. We lezen in de voorrede o.a.: En voorwaar! wij vergissen ons jammerlijk, zo wij denken, dat ons enig uur levens door God verlengd wordt, anders dan om Zijn eer en de zaligheid onzer zielen daarin meer ei meer te vorderen. De schrijver heeft enige dingen, die hem voorgevallen zijn, ordelijk opgeschreven tot nut voor zichzelf en anderen. Het is een werkje van 63 blz., waarin mooie dingen staan. Het zou echter naar onze mening meer toespreken, wanneer alles wat korter was opgetekend. Het werkje kost ingenaaid f 2,50.

HET GELOOF VAN DE CHRISTEN. Uitgave van „De Oranje Orde” Nederland.

De stichting Koning Stadhouder Willem III (de Oranje Orde) is opgericht op 27 augustus 1964 en is geaffilieerd met The Orange Order. Het secretariaat is gevestigd Kievitsbloemlaan 66, 's-Gravenhage. The Orange Order heeft haar naam ontleend aan het Oranjerhuis.

Het boekje geeft niet wat de titel doet verwachten. Het wil volgens de ondertitel zeggen, waarom een oprecht christen onmogelijk rooms-katholiek kan zijn. De brochure bevat 12 stellingen tegen de roomse leer. Het is een strijdschrift en eindigt met de woorden: voor de Heere en voor de Reformatie.

Het zou, naar onze mening, meer waarde hebben, wanneer het had laten zien, wat het geloofs van een oprecht christen en daartegenover de dwalingen van Rome gesteld had. Dan zou het meer een getuigenis zijn geweest. Nu is de toon niet altijd even waardig. De bedoeling is echter goed. De brochure kost f 1,-. In een zeer goedkope uitvoering ter massale verspreiding zijn de prijzen zeer laag.

VAN BRANDSTAPEL TOT BEELDENSTORM door T. Mateboer. N.V. Uitgeverij „De Banier” te Utrecht.

Dit boek van 126 blz. brengt ons in herinnering het grote lijden van de „ketteren” in de Nederlanden van ongeveer 1520 tot de beeldenstorm in 1566. Het bevat veel voorvallen uit die tijd, die ons laten zien hoe zwaar het lijden was, maar ook, dat de Heere ondersteuning gaf en getrouw maakte tot in de dood.

Het is goed, dat we in onze tijd, waarin deze dingen haast vergeten schijnen te zijn, bepaald worden bij wat de Heere in verleden tijden heeft verricht, opdat wij ook in dit opzicht zoeken te bewaren het pand, dat de Heere ons heeft toebetrouwd.

Op blz. 76 staat, dat de psalmen van Datheen tot 1770 in de kerk zijn gezongen. Dit moet zijn 1775.

Het boek is uitgegeven met vele illustraties, gebonden in een geplastificeerde band in vierkleurendruk op prima wit houtvrij papier. Het kost f 7,50.

B.

Voor direkt of later zoeken wij voor onze all-round DROGISTERIJ een

REPRESENTATIEVE JONGEDAME

Ruime ervaring en vakkennis vereist. Extern. Onze zaak is vanuit Utrecht gemakkelijk bereikbaar. Komt u eens kijken en praten, het verplicht u tot niets! Vraag inlichtingen. Telef. 03402-2651 (na 6 uur) of schrijf brieven o. no. 847, bur. v.d. blad.

ADMINISTRATIEKANTOOR PETERS EN DE VRIES

Jac. v. Beierenstraat 9-11
NIEUW LEKKERLAND
Telefoon 01848-571

Verzorgt al uw: BOEKHOUDINGEN
LOONADMINISTRATIES
BELASTINGZAKEN

Bemiddelt in:

Hypotheek zonder verzekering
Aankoop schuldbrieven Bouwfonds
Ned. Gem. à 7 pct.